

25 FRÅGOR & SVAR *om* katolsk TRO

25 frågor och svar om katolsk tro

© Katolska Pedagogiska Nämnden, www.kpn.se

Text: Maria Hasselgren och KPN.

Redaktionsgrupp: Ulrika Erlandsson, p Thomas Idergard sj,
Rauha Navarro Marttinen och Gunnar Silow.

Nihil obstat, 2008: f. Bertil Roslund, Censor Librorum

Imprimatur, 2008: + Anders Arborelius oCD

Imprimatur för 2019 års reviderade utgåva:

Stockholm, 13 juni 2019, + Kardinal Anders Arborelius oCD

Omslag och layout: Håkan Boström

Tryck: Norra Skåne Offset

ISBN: 978-91-87273-52-0

25 FRÅGOR OCH SVAR OM KATOLSK TRO

ALL
THE
NEW
IN

1	Vem är Gud?.....	7
2	Vem är Jesus?.....	8
3	Vad är kyrkan?.....	10
4	Tillber katoliker Maria?.....	13
5	Är allt som står i Bibeln bokstavligt sant?.....	14
6	Varför behövs påven?.....	16
7	Om Gud finns, varför finns det så mycket ont?.....	18
8	Varför går katoliker till bikt?.....	21
9	Hur går en katolsk gudstjänst till?.....	22
10	Varför har katolska kyrkan inte några kvinnliga präster?.....	25
11	Vad gör munkar och nunnor?.....	27
12	Vad är helgon?.....	28
13	Hur gör man när man ber?.....	30
14	Vad skiljer katolska kyrkan från de kyrkor som bildades efter reformationen?.....	33
15	Vad tycker katolska kyrkan om andra religioner?.....	34
16	Varför är katolska kyrkan mot abort?.....	36
17	Får man inte använda preventivmedel ens om det kan stoppa hiv/aids?.....	38
18	Vad säger katolska kyrkan om homosexualitet?.....	41
19	Vad görs åt de sexuella övergrepp mot minderåriga som har förekommit i katolska kyrkan?.....	42
20	Får katoliker skilja sig?.....	44
21	Hur ser kyrkan på rikedom och fattigdom?.....	47
22	Har djur samma värde som människor?.....	48
23	Vad händer efter döden?.....	50
24	Vad är viktigt för en katolik?.....	52
25	Hur blir man katolik?.....	54
	Saknar du svar på någon fråga?.....	57

1 VEM ÄR GUD?

GUD ÄR STÖRRE än vi kan förstå, vårt språk räcker inte till för att fånga in hans verklighet. Gud har skapat hela universum, allt från planeter och galaxer till minsta lilla växt och blomma här på jorden och, inte minst viktigt, de unika personer som är du och jag. Det är svårt att beskriva hur Gud är, men vi kristna tror att han är fullkomligheten, han är sanningen och kärleken. Inom Gud finns relation, rörelse och utgivande. Gud är i sin enda natur en gemenskap av tre personer: Fadern, Sonen och den helige Ande. Genom Guds kärlek dras vi in i Treenighetens gemenskap.

Gud älskar oss och söker en personlig relation till oss. Han är den som står oss närmast. Gud kan vi vända oss till med allting: både när vi är glada och när vi känner oss ledsna och svikna. Han ger aldrig upp hoppet om oss, så länge vi lever är det aldrig för sent för någon enda människa att börja älska Gud tillbaka och lita på hans kärlek.

Är Gud då en »han«, eller kan man tala om Gud som »hon«? Gud har förstås inget kön eftersom Gud är ande och överskrider mänsklig fysik, men katolska kyrkan gör som Jesus, och talar om Gud som »Fader«. Då talar vi om Gud som »han«.*

**) Katolska kyrkans katekes 239*

JESUS FRÅN NASARET är en historisk person som levde i det av romarna ockuperade Palestina för 2000 år sedan. Genom sina handlingar, sina relationer och sin undervisning visade han att han själv är vägen till Gud. Katoliker, liksom andra kristna, tror att Jesus helt och fullt bar Guds verkliga närvaro i världen, och både är sann Gud och sann människa.

Den Gud som Jesus visar oss är en Gud som förlåter, som botar och som älskar. Hans liv kom att innebära befrielse och upprättelse för många. Mötet med honom väcker önskan om att ändra inriktning i livet. Genom Jesus, som är Guds Son, har Gud blivit en broder och medmänniska för oss och visat oss både Guds och människans sanna ansikte.

Kristna tror att Jesus, som vi också kallar Kristus (= Messias, »den smorde«, räddaren som Israels folk längtade efter) har kommit till världen för att återge oss gemenskapen med Gud, vår Fader. Den ursprungliga harmoni som funnits i världen har gått förlorad genom synden, dvs människans val att inte lita på Guds godhet. Det har skadat vår förmåga att välja det goda och öppnat dörren till lidande och död.

Kyrkan tror att Gud blivit människa för att befria oss från det onda. Jesus dog på korset men de första kristna vittnade om att han sedan uppstod. Hans död och uppståndelse fullbordar människans slutliga räddning och är den viktigaste sanningen i vår tro på Kristus. Genom att Jesus Kristus uppstod från graven vet vi att han besekrat döden. Genom sin Ande fortsätter han att leva med oss och ger oss evigt liv.

3 VAD ÄR KYRKAN?

VI TROR ATT JESUS SJÄLV grundade katolska kyrkan och att han aldrig överger henne. Katolska kyrkan består av alla döpta som följer Jesus och som är förenade under påvens och biskoparnas ledning. Katolska kyrkan är världens i särklass största samfund, den är spridd över hela världen med nära en och en halv miljard medlemmar.

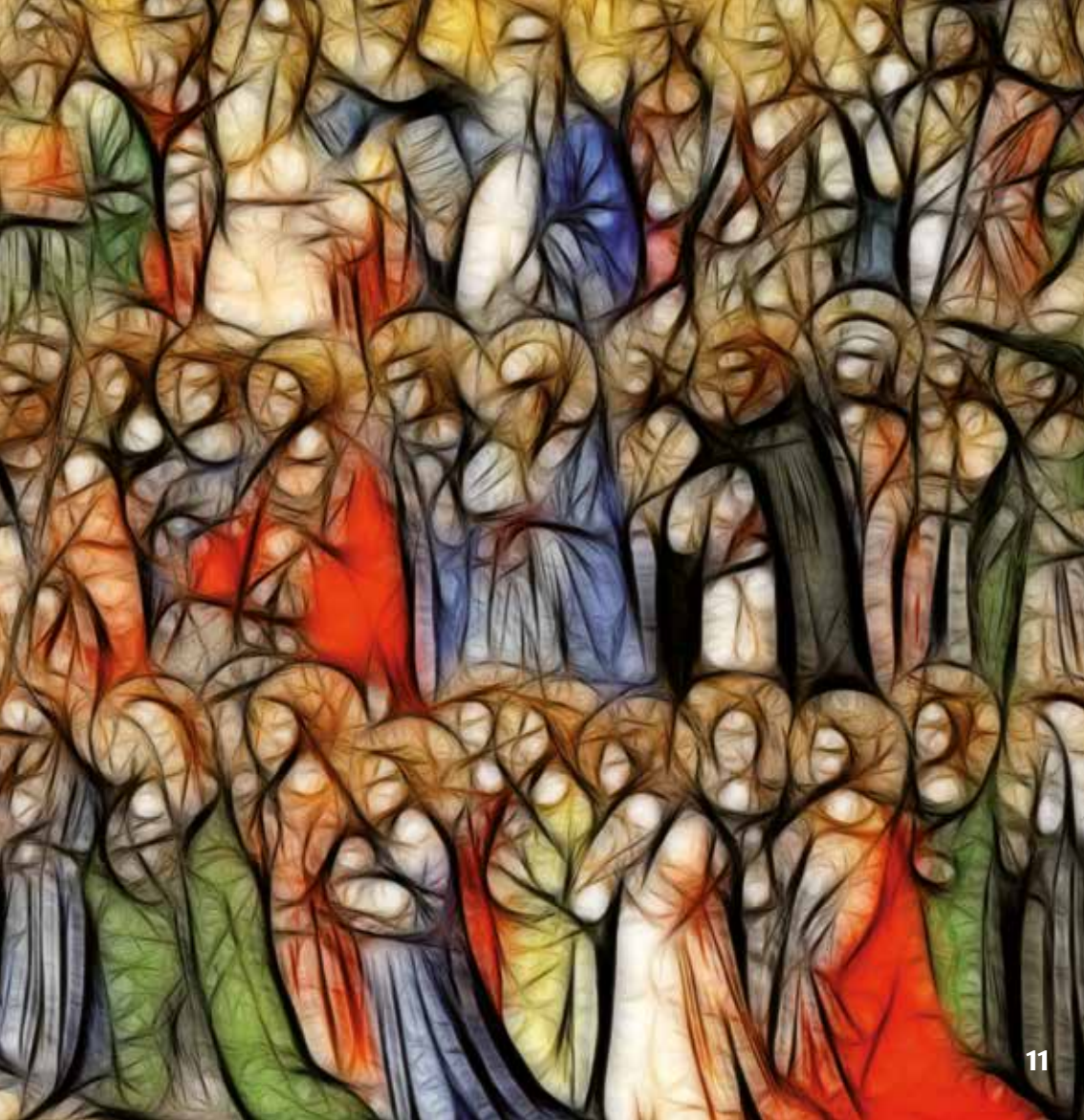
Jesus Kristus har grundat kyrkan och lovat att vara med henne. I trohet mot det uppdrag hon tagit emot från Kristus gör kyrkan anspråk på att stå för det som är sant och riktigt. Samtidigt består kyrkan av människor med alla sina svagheter, synder och tillkortakommanden.

För att hjälpa och leda kyrkan, sände Jesus den helige Ande, som vi också

kallar Hjälparen och Tröstaren. Den helige Ande leder kyrkan rätt.

Med kyrkan menar man ibland den lilla lokala församlingen och ibland den världsvida kyrkan. Varje katolsk församling i minsta lilla by är inte bara del av, utan speglar också kyrkan i hela världen och i alla tider. Ordet »katolsk« betyder »universell«, alltså något som finns överallt, hela tiden och som välkomnar alla som vill tro.

Det var katolska kyrkan som införde kristendomen i Sverige. Men efter reformationen blev det förbjudet att vara katolik. Successivt tilläts katolska kyrkan att verka igen i vårt land. I dag lever omkring 120 000 registrerade katoliker i Sverige, varav de flesta har sina rötter i andra länder.

4 TILLBER KATOLIKER MARIA?

JUNGFURU MARIAS PLATS i katolsk tradition missförstås ofta. Katolikerna tillber inte Maria men de ber om hennes förbön. Tillbedjan tillkommer bara Gud.

Katolikerna har stor vördnad för Jungfru Maria. Guds Son fick genom henne en mänsklig kropp och själ. Därmed kunde han bli människa och komma in i historien – som Jesus från Nasaret. Ingen större värdighet har någonsin givits en människa än den som Jungfru Maria fick. Den tvingades inte på henne utan var beroende av hennes frivilliga ja. I Bibeln

berättas om hur Maria svarade ängeln: »Jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt« (Luk 1:38). Tack vare Marias tillitsfulla svar på Guds kallelse är hon ett föredöme för varje kristen. Som Jesu mor var hon den första att överlämna sig helt åt honom och ställa sig i hans tjänst.

Katolikerna ser jungfru Maria som sin andliga mor. Precis som jag kan be en medmänniska om förbön kan jag be Maria om förbön: »Bed för oss syndare nu och i vår dödsstund.«

5 ÄR ALLT SOM STÅR I BIBELN BOKSTAVLIGT SANT?

GUD HAR GJORT SIG KÄND för oss genom Jesus Kristus, Guds levande Ord som blivit människa för att vi skulle lära känna Gud. Men historien om Guds uppenbarelse har förts vidare, traderats, i kyrkan. En del av den har nedtecknats i Bibeln och annat har förts vidare i kyrkans Tradition. Både Bibeln och Traditionen är Guds uppenbarelse och tilltal till oss, de hör ihop: Bibeln, den heliga skrift, och Traditionen, kyrkans tro i alla tider, som bekräftas i Bibeln men också ständigt inspireras och fördjupas av den.

Bibeln är inte en bok utan ett helt bibliotek med helt olika slags böcker. Många böcker beskriver historiska händelser, händelser som verkligen inträffat, och hur Gud handlat i dem. Andra texter förmedlar sanningen om Gud och människan på andra sätt, de

kan vara symboliska och exempelvis innehålla vacker poesi. Många är fantastiska skildringar av Guds kärlek och beskrivningar av människans villkor.

Poängen med t ex skapelseberättelserna i Gamla testamentet (GT) är inte naturvetenskaplig utan att berätta att Gud skapar världen ur intet för att dela med sig av sin kärlek, dvs att svara på frågan »varför?«. Frågan om »hur?«, sättet som Gud praktiskt gått tillväga på, är förstas naturvetenskaplig. Ju mer vetenskaplig kunskap människan får om skapelsens komplexitet, desto större anledning blir det att söka svaret på frågan »varför?«. Det är svar som Bibeln och tron, men aldrig vetenskapen, kan ge.

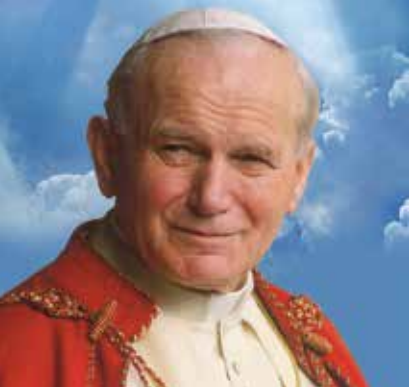

Nya testamentet (NT), Bibelns andra del, handlar om Jesus och de första kristna. Vi katoliker menar att evangelierna på ett historiskt tillförlitligt sätt berättar vad Jesus sa och gjorde.

Varje bok i Bibeln har två författare: den eller de människor som skrivit och den helige Ande som har inspirerat dem. De äldsta bibeltexterna i GT har tillkommit för flera tusen år sedan och de yngsta texterna i NT är nedtecknade bara några decennier efter Kristus. Kyrkan och den muntliga traditionen fanns alltså före Nya testamentet. Mellan 200-talet och 400-talet fastställde

kyrkan vilka texter som skulle finnas i Bibeln. Utgångspunkten var den tro kyrkan hade fått ta emot av Jesus och apostlarna.

Är något som står i en bibeltext Guds vilja för alla eller endast tidsbundna uttryck för författarnas mänskliga tankar? Det är kyrkan och hennes tradition, hur hon under 2000 år har tolkat texterna, som avgör. Kyrkan och hennes läroämbete, d.v.s. påven, biskoparna och koncilierna, hjälper oss att förstå vad i Bibeln som är allmänt giltigt och blir till gemensam lära.

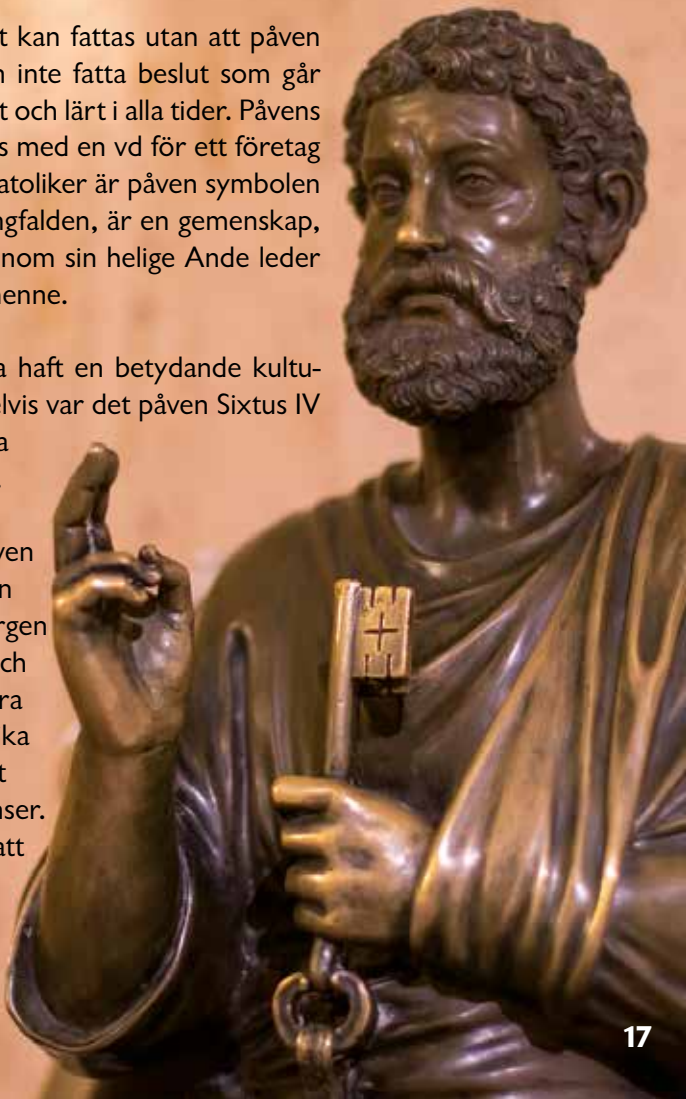
6 VARFÖR BEHÖVS PÅVEN?

PÅVEN ÄR KYRKANS LEDARE och en synlig symbol för kyrkans enhet. Det behövs en person som kan hålla ihop en världsvid kyrka. Det var Jesus själv som inrättade detta ämbete när han gav förtroendet till en av sina apostlar att vara ledare för den unga kyrkan. I evangeliet står det att Jesus sa till Petrus »Du är den klippa på vilken jag ska bygga min Kyrka« (jfr Matt 16:18). Senare sa Jesus till Petrus: »Var en herde för mina får« (Joh 21:17) med vilket han menade att Petrus skulle leda, hålla ihop och stötta tron i den kristna gemenskapen. Petrus reste senare till Rom där han led martyrdöden, det vill säga han blev dödad för sin tros skull.

Påvarna är aposteln Petrus efterträdare, de har samma ansvar som Petrus hade för att tron hålls levande och inte får fel innehåll. Påven är biskop av Rom och han leder kyrkan i gemenskap med de andra katolska biskoparna. Inga viktiga beslut om kyrkans liv och

som rör alla katoliker överallt kan fattas utan att påven har sista ordet. Men han kan inte fatta beslut som går emot det som kyrkan har trott och lärt i alla tider. Påvens uppgift kan alltså inte jämföras med en vd för ett företag eller en partiledare. För oss katoliker är påven symbolen för att vi, trots den stora mångfalden, är en gemenskap, och framförallt på att Gud genom sin helige Ande leder sin kyrka och aldrig överger henne.

Genom historien har påvarna haft en betydande kulturell och historisk roll. Exempelvis var det påven Sixtus IV som grundade Nordens första universitet i Uppsala, år 1477. Påven Johannes Paulus II besökte Sverige 1989 och påven Franciskus hösten 2016. Påven är idag en talesman för omsorgen om skapelsen, rättvisa, fred och det mänskliga livets okränkbara värdighet. Påvens miljöencyklika *Laudato si'* är uppskattad långt utanför katolska kyrkans gränser. Han påminner oss också om att vårt liv är betydligt större än bara det materiella.

7 OM GUD FINNS, VARFÖR FINNS DET SÅ MYCKET ONT?

EN HEL DEL av det lidande vi människor drabbas av orsakas inte av oss människor. Exempelvis beror inte sjukdomar, vulkanutbrott och jordbävningar på någon människas aktiva vilja. Gud tillåter att det sker, och vi står ofta frågande och maktlösa inför det onda som hänt. Men Gud kallar oss vidare, till att hjälpa och lindra och för att förhindra och förebygga lidande i framtiden.

Vi får också bära fram vårt eget och andras lidande i bön inför Gud. Gud är inte passiv eller oberörd inför människornas lidande. Gud ser evigheten och vet hur han kan leda allting till helande och liv hos sig. Frågan vi kristna har är om man vill lita på det, och i den tilliten också se vad Gud kallar en att göra i en svår situation. Vi får be om hjälp och om allt vi behöver, men framförallt handlar bönen om att vi ska lära oss att se tillvaron med Guds blick och öppna oss för att lita på att han vill och gör vårt bästa.

Ett annat sorts problem är det lidande som drabbar oss till följd av människans eget fria val. Det hänger ihop med arvsynnen, det vill säga människans benägenhet att gynna sig själv, sina egna behov och sina egna idéer på andras bekostnad. Vi kan tänka på ondskan i krig, folkmord, förtryck och trafficking. Men det handlar också om det lidande som vi dagligen utsätter vår nästa för.

I längden drabbar den medvetna synden också oss själva. Vi förlorar något av vår gemenskap med Gud och därmed möjligheten att bli de människor vi var tänkta att bli.

Gud vill aldrig något sådant ont och är aldrig orsak till att det sker. Han har gett oss vår fria vilja för att vi ska svara på hans kärlek med vår kärlek till honom och nästan. När vi inte gör det, ja även när vi gör tvärtom, respekterar han fortfarande vår frihet. Men genom att bli människa i Jesus Kristus har han visat att han alltid står på den sida som drabbas av andras ondskan och synd. Ja, han tar det på sig själv för att omvandla det till hopp och liv.

Att Jesus, den oskyldigt torterade och avrättade, uppstår från de döda för att nu leva i evighet med Fadern är det tydligaste tecknet på hur Gud svarar på allt ont i världen.

8
VARFÖR GÅR
KATOLIKER
TILL
BIKT
?

I BIKTEN FÅR VI HÖRA att Gud förlåter våra synder och börjar om med oss. Jesus befriar oss från synden som tynger oss och öppnar upp möjligheten för oss att gå vidare.

Bikten kommer ur att Jesus gav sina apostlar makt att förlåta synder. Den uppgiften har apostlarna gett vidare till sina efterträdare. Vi behöver bikta oss för en präst dels för att vi ska ta ansvar för våra synder genom att erkänna dem, men främst för att vi konkret ska ta emot förlåtelsen och erfara Guds barmhärtighet. Bikten är, som alla sakrament, ett möte med Kristus.

Bikten – som också kallas försoningens sakrament – försonar oss inte bara med Gud, utan också med kyrkan. Synden skadar gemenskapen. Precis som ett gräl mellan två personer kan förstöra hela stämningen på en fest, så påverkar en människas synd oss själva och alla de andra – även om vi inte alltid förstår hur. I bikten representerar prästen Jesus Kristus, men också hela kyrkan. Prästen har ofta möjlighet att ge den biktande råd och uppmuntran att undvika sådant som leder till synd.

Att man ångrar sig är en förutsättning för förlåtelse. Prästen får inte berätta för någon vad han hört i bikt, skulle han göra det kan han bli utesluten ur kyrkans gemenskap (exkommunicerad).

En katolik som begår en allvarlig synd är förpliktad att gå till bikt. Man ska ta emot Guds inbjudan till omvändelse och till att ta emot hans kärlek på allvar. Medvetna frivilliga synder som gäller något viktigt går emot Guds vilja på ett sådant sätt att den dödar vår förmåga att svara på Guds kärlek och skiljer oss från den (därför pratar man om »dödssynder«). Jesus har lovat att vi får förlåtelse, om vi bekänner vad vi har gjort och ångrar det. Det får vi så många gånger vi behöver det. Katoliker går också ofta regelbundet till bikt för att få förlåtelse för mindre allvarliga synder, särskilt inför de större högtiderna under kyrkoåret som jul och påsk. Gud vill inte att vi ska betungas av våra synder utan vill befria oss. Att regelbundet gå till bikt hjälper oss leva nära Gud och i hans kärlek.

Alla är välkomna till att ha ett personligt samtal med en präst. Men bikten är ett sakrament som du måste vara katolik för att få ta emot.

9 HUR GÅR EN KATOLSK

DET FINNS OLIKA SLAGS GUDSTJÄNSTER, men den allra viktigaste gudstjänsten i katolska kyrkan är mässan. Vi firar mässan på Jesu eget uppdrag. Vid den sista måltiden, då Kristus förvandlade bröd och vin till sin egen kropp och sitt eget blod, bad han lärjungarna att fira denna måltid till minne av honom. Detta förde apostlarna vidare som ett särskilt sakrament i kyrkan. Mässan firas varje dag men särskilt högtidligt på söndagar och högtider som jul och påsk.

Alla är välkomna att delta i en katolsk mässa, men det är bara de som tillhör katolska kyrkan som kan ta emot kommunionen, dvs brödet och vinet som nu har blivit Kristi kropp och blod. I samband med kommunionen är icke-katoliker välkomna att gå fram och ta emot en välsignelse, genom att lägga höger hand på vänster axel.

GUDSTJÄNST TILL?

Mässan på söndagar och högtider har följande moment:

- När prästen kommer in, står vi med hela församlingen upp och sjunger en psalm.
- Vi gör korstecknet tillsammans – i Faderns och Sonens och den helige Andes namn – därefter bekänner vi att vi ofta gör fel, dvs syndar i tankar, ord, gärningar och underlåtelse. Underlåtelse är allt det som vi borde ha gjort men inte har gjort.
- Sedan sjunger vi en lovsång (latin: gloria), som är en tillbedjan av Guds storhet och godhet. Mässans inledning avslutas med att prästen ber en bön (kollektbönen) i allas namn.
- Därefter följer mässan i två huvuddelar. I den första delen läser vi texter ur Bibeln. Den sista läsningen är alltid ur evangeliet. Sedan lyssnar vi till predikan då prästen eller diakonen förklarar läsningarna och hur de ska tillämpas i våra liv. Sedan instämmer vi i kyrkans trosbekännelse.
- Den andra huvuddelen av mässan når sin höjdpunkt då vi tackar Gud för all vad han gett oss och bröd och vin förvandlas till Kristi kropp och blod. Allt det som Jesus gjorde för oss när han dog och uppstod, hans offer, blir närvarande. Kyrkan frambär Jesu eget offer till Gud Fader och vi frambär oss själva som en gåva till Gud. Vi ber Fader vår och önskar varandra Guds frid. När vi i kommunionen tar emot Kristi kropp och blod tar vi emot Kristus själv. Då blir vi alla ett i Kristus.
- Gudstjänsten avslutas med att vi tar emot Guds välsignelse och att vi sänds ut för att nu ge Jesu kärlek, som vi just har tagit emot, vidare till andra.

10 VARFÖR HAR KATOLSKA KYRKAN

INTE NÅGRA

KVINNLIGA PRÄSTER?

DET KORTA SVARET är att vi följer det som Jesus gjorde när han överlämnade prästämbetet till kyrkan. Av alla lärjungar, av vilka många var kvinnor, valde Jesus ut tolv män att bli apostlar. Biskoparna och prästerna är deras efterträdare. Prästvigningen är ett sakrament. Att vara präst är alltså inte ett jobb som på ett kontor där man strävar efter att ha lika många män som kvinnor eller efter att göra karriär. Att vara präst är en särskild kallelse att representera Jesus Kristus så att han blir närvarande i alla sakrament. Prästen är kallad till att vara tjänare. Jesus har själv bestämt vad sakramenten ska bestå av, såsom vinet och brödet i kommunionen, mannen i prästvigningen eller en man och en kvinna i äktenskapet. Det är kyrkans uppdrag att föra detta vidare. Denna syn delas av både den katolska och de ortodoxa kyrkorna, vilket är merparten av de kristna i världen.

I sammanhanget ska påpekas katolska kyrkan är noga med att kvinnor och män har samma mänskliga värdighet; just som man och kvinna är de Guds avbilder. Den främsta medlemmen i kyrkan är också en kvinna, Jungfru Maria. De stora kvinnliga helgonen har också genom historien påverkat kyrkan mycket. Som kristna är vi skyldiga att säga nej till förtryck, exploatering och utnyttjande av kvinnor.

11 VAD GÖR MUNKAR OCH NUNNOR?

MUNKAR OCH NUNNOR (eller bröder och systrar) har vigt sina liv åt Gud. Deras kallelse innebär att de lovar att leva i avhållsamhet (kyskhet), att bara ha gemensam egendom och att lyda sina överordnade. Alla bröder och systrar lever inte i kloster, det finns nämligen olika former av gemenskap med olika inriktningar. Det liv som både systrar och bröder, munkar och nunnor och vissa präster lever kallas gemensamt för ordensliv eller det »guds-vigda livet«. Det finns kontemplativa ordnar där man lever, ber och arbetar i tystnad i klostret. Där ber man tillsammans flera gånger om dagen för hela världen, också för dig och mig. Många av dessa kloster har gästhem som munkarna eller nunnorna har hand om. Sedan finns det aktiva ordnar, där man t.ex. ägnar sig åt att hjälpa fattiga, undervisa, driva församlingar eller vårda sjuka. Vanligtvis samlas också de flera gånger om dagen till bön.

De första sjukhem och skolor som uppkom i Sverige på medeltiden drevs av munkar och nunnor. I många länder drivs fortfarande många skolor och sjukhus av systrar och bröder. De kan arbeta i olika organisationer med bistånd eller rättvisa. En del är universitetslärare och forskare. Det var till exempel en munk, Gregor Mendel, som lade grunden till den moderna genetikforskningen.

Munkarnas och nunnornas bön för oss är en viktig uppgift – det är en trygghet att veta att någonstans i världen finns det alltid några bröder och systrar som ber om Guds hjälp för oss alla och för att människor allt bättre ska lyssna på Guds vilja så att världen redan nu kan bli en bättre plats att leva i.

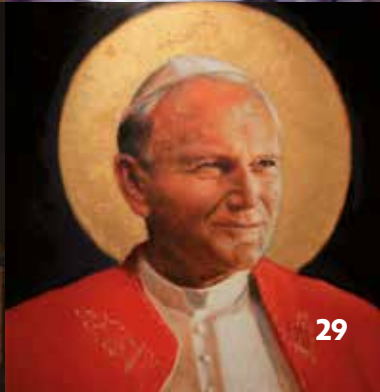
12 VAD ÄR HELGON?

FÖR KATOLIKER OCH ORTODOXA är helgon personer i himmelen som levt ett liv i stor kärlek och moralisk godhet. De har redan i sitt jordeliv blivit fullkomligt Kristuslika och redo för himlen. Ibland är de officiellt helgonförklarade, men ett oräkneligt antal helgon är okända.

Alla människor är kallade att bli helgon, det vill säga att vara det som Gud har tänkt att vi ska vara när han skapade oss, dvs leva i full gemenskap med honom här i världen. Detta är ofta svårt för oss människor, som gärna sätter oss själva i centrum i stället för Gud. Det är därför det är så beundransvärt att någon verkligen låter Guds kärlek och vilja råda i sitt liv, fullt ut. Vi har helgonen som förebilder, kanske kan man till och med kalla dem för våra kristna »hjältar«. När man läser om helgonens liv är det slående vilken inre glädje som präglar dem, trots många gånger svåra yttre omständigheter. Många har också upplevt svårigheter i sin tro men alltid litat mer till Gud än till sina egna tvivel.

Vi katoliker tillber inte helgonen utan ber om deras förböner för oss, ungefär som man kan be en granne i kyrkbänken göra. Men med skillnaden att helgonen nu lever inför Gud och därför kan be för oss direkt till Gud. Ofta har vi en särskilt nära relation till ett visst helgon, kanske ett helgon vi är uppkallade efter. Han eller hon är som en extra vän i himmelen.

Det främsta helgonet är jungfru Maria, Guds moder. Andra kända helgon är Lucia, Nikolas och Franciskus av Assisi. Mest känd i Sverige är nog heliga Birgitta som levde på 1300-talet. Helgon från vår tid är exempelvis moder Maria Elisabeth Hesselblad (1870–1957) som startade en ny gren av Birgittaorden som spred sig till hela världen och under kriget bodde i Rom och räddade judar undan nazisterna, eller Moder Teresa av Calcutta (1910-97) som grundade en orden som särskilt hjälper de allra fattigaste och mest utsatta som inte ens har någonstans att bo utan ofta lämnats ensamma på gatan.

13 HUR GÖR MAN NÄR MAN BER?

BÖN ÄR HELT ENKELT att samtala med Gud. Vi tackar Gud, lovprisar honom, ber honom om förlåtelse, ber om det vi vill ha eller få hjälp med. Så anförtror vi oss åt honom. På samma sätt som vi umgås på olika sätt med våra vänner och släktingar kan bön ske på olika sätt. Ibland i tystnad, ibland med egna ord, ibland med böner ur en bönbok.

Gud hör och förstår våra böner, men vi människor måste ofta anstränga oss för att höra och förstå hur Gud svarar. Det är inte säkert att det blir så som vi själva tänkt. Ibland förstår vi inte förrän ett tag efteråt att »aha, det var det som var svaret på min bön«. Vi ber om det vi vill men Gud ger oss, i sin kärlek, det vi behöver, i sin takt och på sitt sätt. Ibland är bön bara frågor, ibland klagomål, också mot Gud (för det får vi och det har Gud gett oss särskilda bibelställen för att kunna göra), ibland ett sätt att jublande tala om för Gud hur mycket vi tycker om honom och hur tacksamma vi är över allt gott han gör. Men bön kan också som vara utan ord, att bara sitta alldeles stilla, andas djupt och lugnt och lyssna inåt efter Guds röst. Det kallas för kontemplation och är något som kristna ägnat sig åt i snart två tusen år. Kyrkans

officiella bön, som gudstjänstfirande gemenskap, kallas för liturgi.

Bön handlar inte om vad vi gör med Gud utan vad Gud gör med oss. Att be är att vara öppen för att själv formas av Gud. Be kan man göra var och när som helst, inte bara i kyrkan eller med knäppta händer på kvällen innan man ska sova. Be kan man göra när man är ute och går, när man är i skolan eller på jobbet eller bland sina vänner. Det behöver inte alls vara långt: »Gode Gud, hjälp mig att säga det som är rätt«; »Gud, tack för att det gick bra på provet«; »Jesus, var med mig när alla andra inte förstår«; »Gud, välsigna den här dagen och alla som jag kommer att möta idag«. Det är enkelt och kräver ingen speciell ålder, mognad, förkunskap eller utbildning för att be; det är något som alla kan göra.

Fader vår, Var hälsad Maria, Angelus, Rosenkranzen och Korsvägen är några av de böner som brukar finnas i katolska bönböcker. Ordensfolk ber tidegård, kyrkans dagliga bön, som ger en speciell rytm och kyrkoårets färg för dagen och veckan. I tidegården används framför allt Gamla testamentets Psaltare, Jesu egen bönbok. Tidegården är också älskad av många lekmän.

14
VAD SKILJER
KATOLSKA KYRKAN
FRÅN DE KYRKOR
SOM BILDADES
EFTER
REFORMATIONEN?

GENOM HELA KYRKOHISTORIEN har olika reformatoriska rörelser reagerat mot saker som varit fel i kyrkan. Många helgon, exempelvis den helige Franciskus, har med sin förkunnelse och sitt levnadssätt bidragit till att kyrkan blivit förnyad av den tro hon fått av Kristus och apostlarna.

Den rörelse som uppstod på 1500-talet och som kom att kallas för protestantisk, ville också komma åt vissa problem i kyrkan. Men den kom att ifrågasätta centrala delar av tron kyrkan hade från apostlarna på ett sätt som utmanade kyrkans enhet. Den gick från kravet på reform, som många inom den katolska kyrkan delade och sedan genomförde, till att bli en protest som snappades upp av flera av den tidens politiker, furstar och kungar. De såg en chans att själva bli mäktigare genom att bli ledare över kyrkan. Efterhand bildades därför flera nationalkyrkor som inte erkänner påven som sin ledare och inte har samma syn på flera av sakramenten, bland dem den lutherska kyrkan i Sverige, Svenska kyrkan.

I många viktiga saker är katoliker och protestanter överens. Vi tror alla att Jesus är Guds Son och världens Frälsare, och att alla som tror på honom ska ha evigt liv. Döpet i Treenighetens namn är det sakrament som vi har gemensamt. En skillnad är att jung-

fru Maria och helgonen har en viktigare roll i katolska kyrkan. En annan att vi ser olika på själva kyrkan, vad hon är, och på sakramenten. Prästerna i den latinska (största) delen av katolska kyrkan får inte gifta sig, utan ska leva i celibat. Ända sedan 300-talet har det funnits både munkar och nunnor och klosterväsendet är en viktig del av det katolska andliga livet.

Katolikerna är i sin tro övertygade om att katolska kyrkan är den kyrka som Jesus själv grundade och som har funnits bevarad genom två årtusenden under ledning av aposteln Petrus efterträdare, biskopen i Rom. Katolska kyrkan är en enda kyrka fastän spridd över hela jorden. Trots att vissa saker kan vara ganska olika är det ändå samma kyrka som firar gudstjänst och ber böner utifrån samma grund. Kyrkan hålls ihop genom biskoparnas gemenskap med påven och under hans ledning. Detta garanterar att Guds Ande bevarar och leder kyrkan i samma tro världen över, och i alla tider.

Katolska kyrkan vill att alla kristna ska kunna bli en enda gemenskap igen, så som Jesus önskat. Därför samtalar vi och ber med andra kristna – det kallas för ekumenik. Att vi kristna är splitttrade är en skandal, något som gör att det kristna budskapet inte framträder med full trovärdighet. Därför ska vi be för att en full och synlig gemenskap en dag ska bli verklighet.

15 VAD TYCKER KATOLSKA KYRKAN OM ANDRA RELIGIONER?

EFTERSOM MÄNNISKAN ÄR SKAPAD av Gud har hon genom alla tider naturligt sökt efter spår av honom i sin omvärld. Människan har fysiska behov som att äta och sova och sin nyfikenhet att utforska och förstå hur världen är beskaffad. På samma sätt har hon ett andligt behov att söka och möta Gud. Belägg för detta finns redan i de allra tidigaste historiska källorna. Människan har alltså ett andligt behov som hon kan fara illa av att inte få uttrycka.

Människors fria sökande efter svar på eviga frågor om livet, meningen, döden och lidandet i vår värld har gett upphov till olika religioner. Katolska kyrkan erkänner att det finns spår av sanning i alla världsreligionerna. Med det sagt är det ändå kyrkans förvissning att Gud kommit oss människor till mötes i hennes sökande genom att ge sin son, Jesus Kristus, till oss. Han är vägen, sanningen och livet. Han är den »väg« som Gud skänkt för att vi ska kunna nå fram till honom.

Den kristna tron har sitt ursprung i det judiska folkets tro. Jesus var själv troende jude och genom Gamla testamentet står vi på en gemensam grund. De kristna har därför en särskild närhet till judendomen och tar kraftigt avstånd från alla former av antisemitism. Också med islam har vi det gemensamt att vi tror på en enda Gud. Med respekt ser katoliker på den fromhet religionsutövare från andra religioner visar.

Katolska kyrkan är aktiv i det som kallas religionsdialog, där företrädare för olika religioner träffas och samtalar. Målet för det är att vi ska kunna leva fredligt tillsammans även om vi håller olika saker för sant om Gud. Kyrkan ser också som ett viktigt ansvar att uppmärksamma kristnas situation i de delar av världen där religionsfrihet inte råder. Religionsdialogen sker parallellt med, men ersätter aldrig, evangelisation och mission, som söker att vinna fler för tron på Kristus. Det förblir kyrkans centrala uppgift som hon fått av Jesus Kristus själv.

VARFÖR ÄR KATOLSKA KYRKAN MOT ABORT?

MÄNNISKANS LIV är en gåva från Gud, därför är allt mänskligt liv heligt och ska skyddas och respekteras. Vi menar att människan inte har rätt att avbryta liv. Därför säger vi nej till abort, dödshjälp och dödsstraff.

Människan blir till som en egen person när spermie och ägg förenats vid befruktningen. Detta faktum understöds både av naturvetenskapen och filosofin. Därför behöver man inte tro på Gud för att vara emot abort.

Ofta handlar diskussioner om abort om kvinnans rätt att få bestämma över sin kropp. Men vem talar för det ofödda barnet, som är en egen kropp och person och inte en del av kvinnans kropp? Katolska kyrkan ser det som sin uppgift att ställa sig på den svages sida, det ofödda barnet har rätt till liv. En oönskad graviditet kan försätta en kvinna i en mycket utsatt situation,

men den grundläggande frågan är om det ofödda barnet är ett liv eller inte. Lösningen är inte att ta någons liv utan att stötta mamma och barn till ett värdigt liv. Vi strävar efter ett samhälle där alla barn är välkomna; ingen ska behöva känna sig tvungen att göra abort för att man inte har råd att ha barn, för att man inte skulle kunna läsa vidare, eller för att barnets pappa inte vill ha barnet. Idag väljer många att göra abort för att barnet de väntar har en funktionsnedsättning. Men har vi rätt att avgöra om en annan människas liv är värt att leva?

Med ny teknik öppnar sig nya möjligheter att välja vem som ska få födas eller inte. Det är något katolska kyrkan tar avstånd ifrån. Vi menar att alla människor är lika i värdighet och har rätt till liv, som är den mest grundläggande av alla mänskliga rättigheter ur vilken alla andra följer, oavsett kön

och etnicitet
eller om man är
frisk eller sjuk,
vacker eller ful,
rik eller fattig, eller
hur många kromo-
somer man har. En
mänsklig person blir till
vid befruktning. Varje annan
definition av när en mänsklig
person blir till är godtycklig och
ger ett samhälle där vi värderar
varandra efter hur »nyttiga« eller
»önskvärda« vi är för varandra.

I vissa, ovanliga situationer kan
barnets död accepteras för att rädda den
gravida kvinnan. Det sker då både mammans
och barnets liv är i fara, och det inte finns något
sätt att rädda barnet. Detta är en riktig handlings-
princip, eftersom operationen inte utförs med
avsikt att döda barnet (vilket vore en abort),
utan tjänar det goda syftet att rädda
moderns liv.

17 FÅR MAN INTE ANVÄNDA

PREVENTIV- MEDEL

ENS OM DET
KAN STOPPA
HIV/AIDS?

HELA POÄNGEN MED människans sexuella liv är att vi ska dela vår kärlek, ansvarsfullt och hängivet. Sexualitet är mer än kroppslig njutning, det är något stort som berör hela vår varelse. Genom sex kan man och kvinna lära känna varandras innersta mysterium och bli ett. Det är en Guds gåva till oss för att fördjupa vår kärlek och för att kunna ta emot barn. Det som är gott vill dela med sig, och kvinnans och mannens kärlek ges vidare i ett nytt barns liv. Det ena kan inte skiljas från det andra, då förlorar den sexuella gemenskapen något av sitt djupaste värde. Vi tror att sexuell samvaro hör hemma inom äktenskapet mellan en man och en kvinna. Om man verkligen älskar varandra är man också beredd att i den sexuella samvaron vara öppen för att barn blir till. Att använda preventivmedel är att säga nej till att kärleken bär frukt, att den når utöver makarnas kärlek till varandra. Kyrkan är emot konstgjorda preventivmedel men uppmuntrar ansvarsfullt föräldraskap och tillåter därför planering av antalet barn genom så kallad naturlig familjeplanering (se rutan).

Spridningen av hiv har orsakat en humanitär katastrof i vissa områden i världen. De sätt att förhindra smittspridning av hiv som kyrkan förespråkar är sådana som är säkrast mot smitta, nämligen att vara trogen sin partner och att avstå från sex före äktenskapet. Sådana beteendepåverkande åtgärder har också rent empiriskt runt om i världen visat sig vara effektivast för att stoppa spridningen av hiv.

I äktenskap där den ena parten är smittad kan ett eventuellt kondombruk däremot ses som en smittskyddande åtgärd. Detta blir då en fråga för enskild själavård och hjälp till enskilda par och familjer. Av detta skäl finns ingen officiell riktlinje från kyrkan.

Katolska kyrkan är genom sin storlek, sin världsvida karaktär och sina massiva insatser inom utbildningsväsendet och sjukvården en viktig aktör i aidsfrågan och en av världens största vårdgivare för hivsmittade och aidssjuka. FN-organet UNAIDS uppskattar att kyrkan tillhandahåller 25 procent av all hiv-behandling samt vård och stöd till aidsdrabbade i världen.

Vad är naturlig familjeplanering?

En kvinna kan inte bli gravid varje gång hon har samlag. I själva verket är det ganska få dagar under en menscykel som hon kan bli gravid. Om kvinnan lär känna sin kropp väl, kan hon lära sig vilka dagar detta är, och om hon inte vill bli gravid avstår paret från att ha samlag de dagarna. Det kallas naturlig familjeplanering och innebär att kvinnan slipper manipulera sin kropp med konstgjorda hormoner. I en relation där paret älskar och respekterar varandra blir det, trots att man inledningsvis kan behöva lägga kraft på att lära sig, en naturlig del av livet tillsammans.

»Familjeplanering får, för det första, inte innebära att paret av princip undviker befruktning. För det andra får det inte innebära att barn undviks av själviska skäl. För det tredje får inga yttre tvång vara inblandade (om exempelvis staten skulle försöka bestämma hur många barn paret får ha). För det fjärde får detta inte ske hur som helst och med alla medel.« (Ungdomskatekesen Youcat, 228-229)

18

VAD SÄGER KATOLSKA KYRKAN OM HOMOSEXUALITET?

SEXUALITETEN ÄR EN DEL av vår mänsklighet, av vår personlighet. Men den är inte avsedd för den enskildes njutnings skull, utan som en gåva mellan makarna, en gåva som rymmer öppenheten för nytt liv. Den hör med andra ord hemma i det livslånga äktenskapet mellan man och kvinna. Detta innebär inte en nedvärdering av sexualiteten, utan visar att den är något viktigt, värdigt och heligt.

De som lever varaktigt ogifta är inte »berövade« sin sexualitet, men de är kallade att uttrycka sin längtan, sin energi och sin kärlek gentemot sina medmänniskor på andra sätt. Det innebär att avstå från sexuell aktivitet. Att avstå något viktigt är ett offer som kan vara svårt och kräva kamp, men

liksom i äktenskapet bär det vi avstår från i kärlek frukt. Vi ska alla sträva efter att leva så som Gud har tänkt med oss och våra kroppar. Detta är en utmaning och kallelse för såväl homo- som heterosexuella. De som ännu inte ingått äktenskap är kallade att »spara sig« för att helt ge sig till sin tillkommande maka/make och med tanke på de barn som en gång kan komma att bli frukten av deras kärlek.

Den katolska kyrkan är tydlig med att människor med en homosexuell läggning aldrig får behandlas illa för sin läggning. Kyrkan menar att homosexuella handlingar är fel, samtidigt betonas att de homosexuella ska mötas med respekt, medkänsla och finkänslighet.

PÅ SENARE ÅR har det kommit flera rapporter som visat att barn och ungdomar har utsatts för grovt brottsliga övergrepp av präster i katolska kyrkan. Detta har skett över hela världen och under en lång period. Det finns ingenting i katolska kyrkans lära som på något sätt försvarar övergrepp. I kraft av Jesu ord »låt barnen komma till mig« har kyrkan alltid reflekterat över barnets roll och betydelse och framhållit och försvarat barnets unika värdighet. Kyrkan betraktar därför sexuella övergrepp mot minderåriga som ett av de mest avskyvärda brotten mot människan och därmed mot Gud själv. Men kyrkan består av människor och människor kan välja att begå fruktansvärda handlingar.

När ett barn utnyttjas av en vuxen är detta en kränkning som kan orsaka sår för hela livet. Om det dessutom är

19 VAD GÖRS ÅT DE SEXUELLA ÖVERGREPP MOT MINDERÅRIGA SOM HAR FÖREKOMMIT I KATOLSKA KYRKAN?

präster som gör sig skyldiga till övergrepp innebär det ännu större skada eftersom präster åtnjuter så stort förtroende.

Kyrkan tar med stor ånger och sorg på sig ansvaret för det som har hänt och nu pågår ett omfattande arbete världen över för att övergrepp inte ska kunna ske igen. Men för att detta ska lyckas är det avgörande att alla gemensamt tar ansvar för att anmäla övergrepp och misstankar om övergrepp. Sexuella övergrepp mot minderåriga får aldrig tystas ner. Vi måste alltid ingripa omedelbart och med kraft för att skydda den som har utsatts.

I Sverige finns sedan 2004 en *Beredningsplan mot sexuella övergrepp på barn och ungdomar* som alla präster och ledare i kyrkans barn- och ungdomsverksamhet måste utbildas i. Biskopen har också utnämnt ett barnskyddsombud i vårt stift som alltid ska se till barnets bästa. Barnskyddsombudet granskar kyrkans verksamhet och utbildar volontärer och personal i kyrkan kring skyddet av minderåriga. Arbetet handlar om förebyggande åtgärder, om att skapa medvetenhet om frågan och inte minst: att sprida kunskapen om att sexuella övergrepp på minderåriga är brottsligt och därför alltid måste polisanmälas.

20 FÅR KATOLIKER

DE ALLRA FLESTA MÄNNISKOR som gifter sig har en dröm och förhoppning om att äktenskapet ska vara hela livet. I katolska kyrkan vågar vi tro på att denna dröm är något Gud vill för alla som ingår äktenskap. Katolska kyrkan ser äktenskapet som något heligt, något som återspeglar Guds kärlek till sin skapelse och Jesus bindning till kyrkan. Jesus har klart visat på Guds plan för äktenskapet: det gäller för hela livet. Därför accepterar inte kyrkan skilsmässa (se till exempel Markus 10:11-12).

För att äktenskapet ska ses som giltigt i kyrkans ögon är det viktigt att vissa villkor är uppfyllda: parterna måste till exempel ha gift sig av fri vilja (så kallade tvångsäktenskap godkänns inte). De ska ha för avsikt att äktenskapet ska vara livslångt och de ska vara öppna för att ta emot barn. Om dessa villkor inte varit uppfyllda vid äktenskapets ingående, kan man i efterhand få sitt äktenskap annullerat (eller bättre: ogiltigförklarat). En ogiltigförklaring, som kyrkan tillåter, är inte samma sak som skilsmässa. Det är ett fastställande att det från första början aldrig funnits ett sakramentalt giltigt äkten-

SKILJA SIG?

skap. Man kan till exempel inte få en annullering bara för att man inte längre är kär.

Om ett katolskt äktenskap går snett, vad finns det då för alternativ att välja mellan? Gifter man om sig med någon annan innebär det äktenskapsbrott. Däremot kan man separera utan omgifte (det är tragiskt men tillåtet, ibland till och med nödvändigt för att lösa en svår kris), och försöka hela det brustna äktenskapet.

Nästan alla i vårt samhälle har på ett eller annat sätt kommit i kontakt med den tragedi som skilsmässa innebär. Vi måste vara medkännande mot dem som gått igenom en skilsmässa.

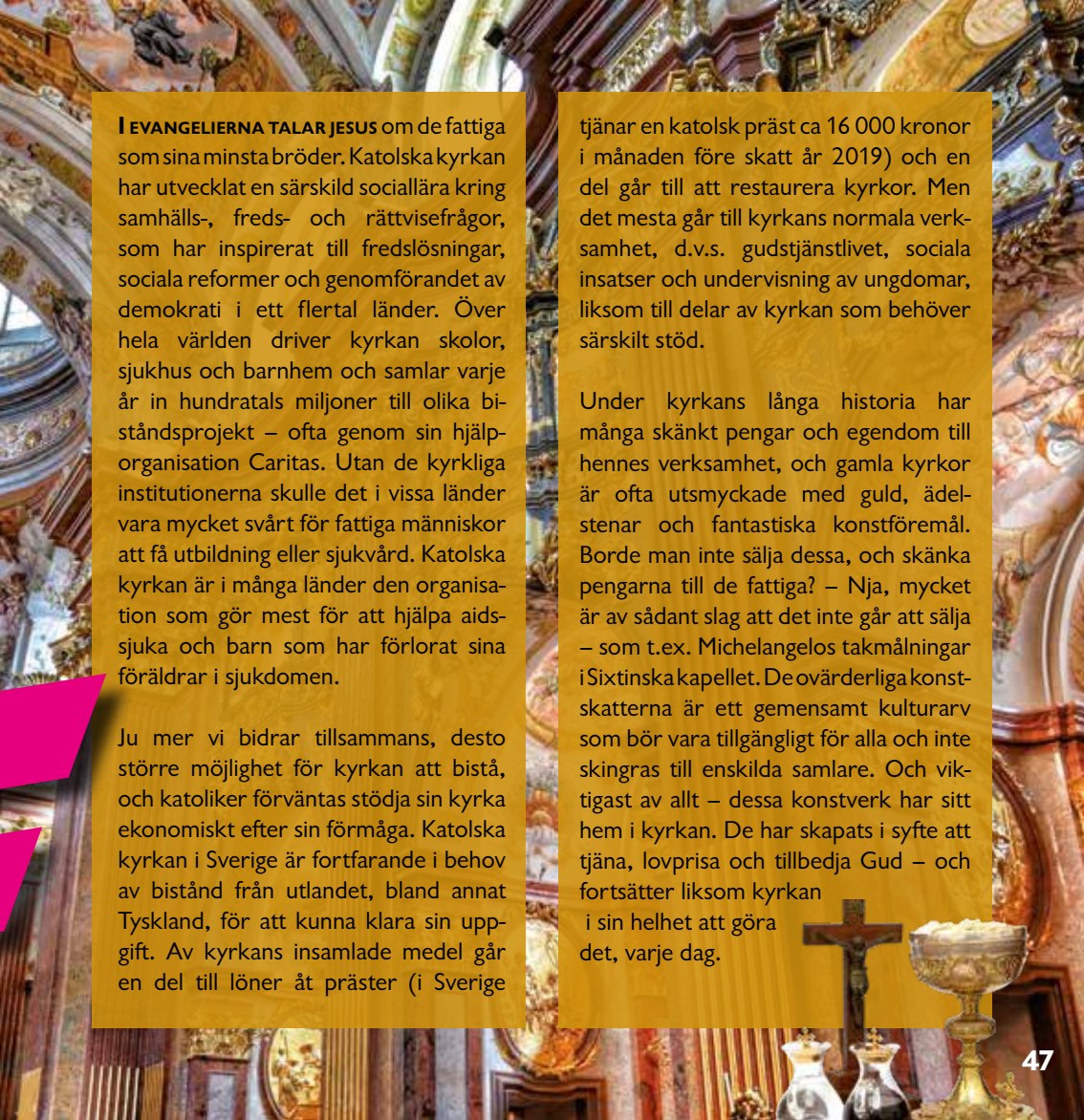
Eftersom kyrkan värdesätter äktenskapet högt krävs det en noggrann förberedelse av det blivande äkta paret i församlingen. Kyrkan vill att paret ska förstå vad man ger sig in i. I denna »äktenskaps-skola« får paret hjälp att stödja varandra i att leva i en livslång kärlek som äkta makar, som föräldrar och som familj.

21 HUR SER KYRKAN PÅ

RIKEDOM OCH FATTIGDOM ?

The background of the page is a photograph of a highly ornate church interior, likely a cathedral or a grand parish church. The architecture features intricate carvings, gilded details, and a high, vaulted ceiling. The lighting is warm, highlighting the textures of the stone and wood. A large yellow rectangular box is overlaid on the left side of the image, containing text. In the bottom right corner, there is a small inset image showing a wooden crucifix and a golden chalice with a white cloth on top, set on a table with other liturgical vessels.

I EVANGELIERNA TALAR JESUS om de fattiga som sina minsta bröder. Katolska kyrkan har utvecklat en särskild sociallära kring samhälls-, freds- och rättvisefrågor, som har inspirerat till fredslösningar, sociala reformer och genomförandet av demokrati i ett flertal länder. Över hela världen driver kyrkan skolor, sjukhus och barnhem och samlar varje år in hundratals miljoner till olika biståndsprojekt – ofta genom sin hjälporganisation Caritas. Utan de kyrkliga institutionerna skulle det i vissa länder vara mycket svårt för fattiga människor att få utbildning eller sjukvård. Katolska kyrkan är i många länder den organisation som gör mest för att hjälpa aids-sjuka och barn som har förlorat sina föräldrar i sjukdomen.

Ju mer vi bidrar tillsammans, desto större möjlighet för kyrkan att bistå, och katoliker förväntas stödja sin kyrka ekonomiskt efter sin förmåga. Katolska kyrkan i Sverige är fortfarande i behov av bistånd från utlandet, bland annat Tyskland, för att kunna klara sin uppgift. Av kyrkans insamlade medel går en del till löner åt präster (i Sverige

tjänar en katolsk präst ca 16 000 kronor i månaden före skatt år 2019) och en del går till att restaurera kyrkor. Men det mesta går till kyrkans normala verksamhet, d.v.s. gudstjänstlivet, sociala insatser och undervisning av ungdomar, liksom till delar av kyrkan som behöver särskilt stöd.

Under kyrkans långa historia har många skänkt pengar och egendom till hennes verksamhet, och gamla kyrkor är ofta utsmyckade med guld, ädelstenar och fantastiska konstföremål. Borde man inte sälja dessa, och skänka pengarna till de fattiga? – Nja, mycket är av sådant slag att det inte går att sälja – som t.ex. Michelangelos takmålningar i Sixtinska kapellet. De ovärderliga konstskatterna är ett gemensamt kulturarv som bör vara tillgängligt för alla och inte skingras till enskilda samlare. Och viktigast av allt – dessa konstverk har sitt hem i kyrkan. De har skapats i syfte att tjäna, lovprisa och tillbedja Gud – och fortsätter liksom kyrkan i sin helhet att göra det, varje dag.

MÄNNISKAN HAR EN ALLDELES speciell ställning i skapelsen eftersom hon är den enda varelse som är skapad till Guds avbild. Hon är utrustad med förnuft, en fri vilja och förmågan att älska, vilket betyder att frivilligt ge sig själv för den andre utan krav på att få något tillbaka. Människan kan, till skillnad från djuren, välja mellan gott och ont, mellan att agera moraliskt eller omoraliskt. Vi kan inte säga om djur att de betar sig omoraliskt. Det är människan som får uppgiften att ansvarsfullt förvalta och skydda skapelsen i harmoni med Gud och Guds vilja. I

Gamla testamentet finns det också flera texter som talar om människans ansvar för djuren, exempelvis i 1 Mosebok: »... råd över fiskarna ... och alla djur som rör sig på jorden« (1 Mos 1:28).

Påven Franciskus skriver i sin encyklika *Laudato si'*: »Tillsammans med vår skyldighet att på ett ansvarigt sätt använda det jorden tillhandahåller, är vi förpliktade att tillerkänna andra levande varelser ett eget värde i Guds ögon: 'enbart genom att finnas till lovprisar de och förhärligar honom'...«. Gud

22 HAR DJUR SAMMA VÄRDE SOM MÄNNISKOR?

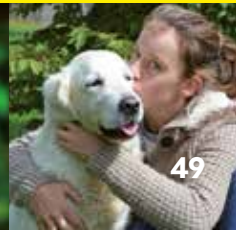

är närvarande i varje varelse. Ingen är överflödig. Mångfalden i skapelsen sjunger Guds lov. Varje skapad varelse har sin mening men den kan bättre förstås som en del av Guds helhetsplan. »De skapade tingen och varelserna existerar bara i beroende av varandra för att ömsesidigt fullända varandra så att de står i varandras tjänst.« Hela skapelsens mål är gemenskap med Gud och uppfyllandet av Guds vilja.

Katolska kyrkan gör, till skillnad från en del andra religioner, ingen

skillnad på rena och orena djur. Den helige Franciskus av Assisi älskade djur och varje år på hans helgondag den 4 oktober brukar katoliker få sina husdjur välsignade av prästen. Den äldsta bibliska skapelseberättelsen beskriver hur djuren gavs åt människan för att lindra hennes ensamhet.

Vi får aldrig orsaka djuren onödigt lidande. Och samtidigt måste vi också minnas att kärleken till djuren aldrig får leda till att man försummar sina medmänniskor.

3 VAD HÄNDER EFTER DÖDEN?

KRISTUS HAR GENOM SIN DÖD och uppståndelse gett oss ett hopp och en förtröstan på det eviga livet hos Gud. Gud vill att alla skall leva i evighet och »skåda« Guds härlighet. Det är detta vi kallar himlen. Guds kärlek är starkare än döden och begränsas inte av vår död. Genom sakramenten hör vi ihop med Kristus, han som lidit, dött och uppstått. Detta ger oss ett starkt hopp inför evigheten.

Att tala om det som händer efter döden är inte lätt, eftersom tiden som vi känner den då upphör. Hur ska vi då beskriva himlen? Här räcker inte våra ord och föreställningar till. Aposteln Paulus skriver om »vad inget öga sett och inget öra hört, och vad ingen människa anat, det som Gud har berett åt dem som älskar honom« (1 Kor 2:9). Och i Uppenbarelseboken läser vi »och han skall torka alla tårar från deras ögon. Döden ska inte finnas mer, och ingen sorg och ingen klagan och ingen smärta skall finnas mer« (Upp 21:4). Himlen kan

beskrivas som »sanningens och livets rike, helgelsens och nådens rike, rättvisans, fredens och kärlekens rike« som i bönen på kyrkoårets sista söndag, Kristus konungens dag.

I samband med döden talar katolska kyrkan om något som kallas skärselden, »reningen«. Innan vi helt och fullt träder in i glädjen inför Guds ansikte måste de flesta av oss renas. Det innebär att den som dör i gemenskap med Gud i Kristus får se vad de handlingar han/hon gjort i livet verkligen inneburit och lett till. Både det som varit bra och det som varit dåligt. Vi får se hur saker vi gjort, sagt eller låtit bli att göra har sårat och skadat både oss själva, andra människor och hela skapelsen och lett oss bort från Gud och därför också i grunden gjort oss olyckliga. Om vi inte redan under jordelivet gjort denna smärtsamma insikt, ger Gud oss möjligheten att efter vår död fullborda vårt helande så att vi kan träda in i hans närvaro i himlen.

Bibeln berättar om domen efter döden. Vi kommer att stå inför Gud och ansvara för de val vi gjort. Människans fria val innebär att hon kan säga och göra saker som helt skiljer henne från kärleken, dvs från Gud. Eftersom det valet finns, finns också helvetet. Helvetet är ett tillstånd där vi är helt skilda från Gud. Det är viktigt att komma ihåg att Gud inte förutbestämt att någon ska hamna i helvetet. Även om vi människor ser att en person agerar kärlekslöst och gör mycket ont, kan vi inte döma den personen till helvetet. Det är Gud som dömer, inte människor. Gud älskar oss och vill att alla människor ska bli räddade till himlens glädje.

En av kyrkans största teologer, Thomas av Aquino, som levde på 1200-talet skriver om himlen så här: »I det eviga livet förenas för det första människan med Gud. Gud själv är ju lönen och slutet på våra mödor... Vidare består det i en fullkomligt tillfredsställd längtan. Alla de saliga skall där få njuta mer än de längtat efter och hoppats på. Skälet därtill är att ingen i detta livet kan få allt han längtat efter, och inget skapat kan någonsin fylla människans hela längtan. Gud är ensam den som mättar och han övergår oändligt [varje längtan]. Därför finner människan ingen vila utom i Gud... 'Du har skapat oss till dig, Herre, och vårt hjärta är oroligt till dess det finner vila i dig.'«

24 VAD ÄR **VIKTIGT** FÖR EN KATOLIK?

RELATIONEN TILL DEN TREENIGE GUDEN borde stå i centrum för varje katoliks liv. Denna personliga relation kommer till uttryck i kyrkans gemenskap, där höjdpunkten är söndagens heliga mässa (se fråga 9). I massan möter vi Gud på ett särskilt sätt och får ta emot Kristus själv under brödets och vinets gestalter. Den gåvan stärker vår tro, den ger oss hopp och den låter oss få del av Guds gränslösa kärlek. Om vi samverkar med den gåvan bidrar den till att omvandla och förändra oss så att vi alltmer lever med och för Gud. Tron på Gud innebär inte ett liv utan svårigheter och motgångar, men den skänker en förvisning om att vi är älskade och burna av Gud, att vårt liv är del av något större som vi får vila i. Att Jesus Kristus är med oss mitt i alla svårigheter och motgångar. Att vi aldrig blir övergivna, aldrig är ensamma.

I det dagliga livet försöker vi följa tio Guds bud som sammanfattas i budet att älska Herren din Gud och din nästa som dig själv. Vi vill se Kristus i våra medmänniskor och bemöta dem så som vi skulle bemöta honom. Att leva som vän till Kristus innebär också en respekt för hela Guds skapelse, för naturen,

djuren och en solidaritet med vårt samhälle och världen runt oss. Jesus är vår konkreta förebild: Står jag upp för det som är sant och riktigt, är jag beredd att ge av mig själv för mina medmänniskor och vågar visa rättmätig vrede som han gjorde över orättvisor? När jag misslyckats med detta, svikit min kallelse, får jag söka förlåtelse hos Gud, mest påtagligt får jag den i bikten.

Genom att be låter vi Gud bli en del av våra liv. När man är tyst och stilla kan man ofta i sitt inre få visshet om hur man ska handla i en given situation. Som katoliker tror vi att alla människor har ett samvete och genom sitt förnuft möjlighet att träffa rätta val. Kyrkans gemenskap och ledning ger oss det nödvändiga stödet till att forma vårt samvete så att vårt liv överensstämmer med Guds vilja. Den omvandling som Gud i Jesus Kristus vill göra av oss, så att vi blir alltmer lika Jesus, genom kyrkans sakrament och lära, kommer att omvandla våra relationer. Då omvandlas också världen steg för steg, till den dag, vid tidens slut, då Gud själv tar över och fullkomnar allt.

25 HUR BLIR MAN KATOLIK?

OM MAN INTE ÄR DÖPT, blir man katolik genom dopet. Är man redan döpt och tillhör ett annat kristet samfund heter det att man konverterar till katolska kyrkan. En vuxen person som ska döpas eller konvertera behöver få undervisning i katolsk tro och personliga samtal med en katolsk präst, diakon eller en annan betrodd katolik innan man upptas i katolska kyrkans gemenskap. Detta kan också ske i en liten grupp genom vuxenkatemenetet.

Efter samtal med en präst väljer man en katolsk fadder, någon som kan hjälpa en att växa in i det katolska livet, sitta med under mässan några gånger för att förklara saker och presentera en för andra i församlingen så att man naturligt växer in i gemenskapen. Faddern är med vid dopet. Konverterar man är faddern också med vid upptagningen i kyrkan som ofta sker inom ramen för en katolsk

mässa. Inför en konversion måste man visa sitt dopintyg för prästen, samt att man gått ur det samfund man tidigare tillhörde. Man går även till bikt, så kallad generalbikt (då man bekänner alla allvarliga synder man kommer ihåg fram till den tidpunkten då man ska bli upptagen). Upptagningen innebär att offentligt bekänna att man delar den katolska tron med orden: »Allt som den heliga katolska kyrkan tror, lär och förkunnar vara uppenbarat av Gud, det tror och bekänner jag«. Sedan får man för första gången ta emot den heliga kommunionen, Kristi kropp och blod, i katolska kyrkan.

Efter dopet konfirmeras man. Alla som konverterar från ett protestantiskt samfund konfirmeras, även om man redan är konfirmerad där. I katolska kyrkan är konfirmationen ett sakrament som oftast förmedlas av biskopen själv.

Jag har funnit
Gud!

Jag visste
inte att
han kommit
bort

Ur Rakt på sak om bön. © Redemptorist Publications och KPN

SAKNAR DU SVAR PÅ NÅGON FRÅGA?

WWW.KATOLSKAKYRKAN.SE

Stockholms katolska stifts hemsida. Här finns adress och telefonnummer till alla katolska församlingar i Sverige

WWW.KPN.SE

Katolska Pedagogiska Nämnden har många böcker om katolsk tro och lära. På hemsidan finns också informativa filmer om katolsk tro

WWW.RESPEKTLIVET.NU

Katolsk rörelse för livet som arbetar för att främja det mänskliga livets okränkbarhet från konception fram till naturlig död

WWW.VATICAN.VA

Vatikanens officiella hemsida

WWW.SUK.SE

Sveriges Unga Katoliker är katolska kyrkans ungdomsorganisation och har föreningar i nästan alla katolska församlingar

WWW.JUSTITIAETPAX.SE

Den katolska Freds- och rättvisekommissionen

WWW.CARITAS.SE

Katolska kyrkans världsvida biståndsorganisation finns även i Sverige

WWW.HELIGTRUM.SE

Inbjuder dig att skapa ett Heligt rum i ditt dagliga liv och att tillbringa några minuter i bön vid ditt databord

WWW.KROPPENSTELOGI.SE

Sammanfattar den undervisning som framförallt den tidigare påven Johannes Paulus II (påve 1978-2005) under flera år formulerade kring kroppen, sexualiteten och relationerna utifrån Guds plan i skapelsen och med var och en av oss

BILDER

Flertalet bilder från Pixabay, Dreamstime och Shutterstock

- 14-15 »Adams skapelse«, takfresk av Michelangelo i Sixtinska kapellet
- 24 »Jesus och lärjungarna vid Genesarets sjö« av Carl Wilhelm Friedrich Oesterley d.ä.
- 27 Kapucinerbroder i sin verkstad i klostret i Skövde. Foto: Jolanta Vogel
- 27 Elisabethsyster undervisar barn i S:t Franciskus kyrka i Märsta. Foto: Sergio Diaz
- 28 *Helgonbilder:*
Heliga Birgitta
Maximilian Kolbe
Ignatius av Loyola
Padre Pio
Franciskus av Assisi
Heliga Elisabeth Hesselblad
Moder Teresa
Teresa av Ávila
Johannes Paulus II
- 31 Barn ber framför Mariagrottan på Stiftsgården Marielund, Ekerö. Foto: Mannesays
- 46 Moder Teresasyster ger kaffe till en hemlös på centralen i Stockholm.
Foto: Cristina Ramos de Strandberg
- 50 »Den helige Josefs död« av Francesco Polazzo

Vem är Gud?

Vad är bön?

Vad är det för skillnad på olika religioner?

Om Gud finns, varför finns det så mycket ont?

Intresset för religion ökar bland ungdomar i Sverige.
Det är många och viktiga frågor som man undrar över.

I det här häftet vill vi på ett kortfattat sätt
ge de svar som katolska kyrkan har.

25 frågor & svar om katolsk tro
publicerades för första gången år 2008
och har sedan dess tryckts i över 44.000 exemplar.
Detta är en ny och omarbetad utgåva.

KPN